

Θεματική ενότητα: Αυτισμός

Συγγραφέας: Τράντου Χρυσή, Βαρσαμίδου Δέσποινα

Φορέας: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Κέντρο Μελέτης και Έρευνας της Ιστορίας της Εκπαίδευσης και του Διδακταλικού Επαγγέλματος (ΚΕΜΕΙΕΔΕ) Πανεπιστήμιο Κρήτης

Τίτλος: « Η συμβολή των comic στην ενίσχυση επικοινωνιακών- κοινωνικών δεξιοτήτων σε παιδιά τυπικής ανάπτυξης και παιδιά με ΔΑΦ »

Σκοπός: Η παρούσα μελέτη εστιάζεται στην συμβολή της χρήσης των κόμικ στην ενίσχυση των επικοινωνιακών- κοινωνικών δεξιοτήτων σε παιδιά τυπικής ανάπτυξης και παιδιά με ΔΑΦ τόσο σε ένα πλαίσιο ομάδας όσο και σε ατομικό επίπεδο.

Συγκεκριμένα απαντήθηκαν τα εξής ερωτήματα:

1. Βελτιώνονται οι δεξιότητες της κοινής προσοχής (joint attention) στο σύνολο της ομάδας;
2. Βελτιώνονται οι δεξιότητες της εναλλαγής σειράς κατά τη διάρκεια μιας συζήτησης για όλα τα μέλη της ομάδας;
3. Βελτιώνονται οι δεξιότητες διατήρησης ενός θέματος συζήτησης για όλους τους συμμετέχοντες;
4. Θα παρατηρηθούν αλλαγές στη συμπεριφορά σε κάθε υποκείμενο της μελέτης;

Μεθοδολογία: Συμμετέχοντες δύο (2) παιδιά τυπικής ανάπτυξης ηλικίας 6 έως 9 ετών και τέσσερα (4) παιδιά με ΔΑΦ ηλικίας 6 έως 10,6 ετών. Χρησιμοποιήθηκαν το Ερωτηματολόγιο Αναπτυξιακού προφίλ Κοινωνικής Επικοινωνίας(ΑΠΚΕ) (ιστιτούτο έρευνας και εκπαίδευσης λογοθεραπείας), το Ερωτηματολόγιο Γλωσσικών Ικανοτήτων Γονέων και το Εγχειρίδιο Αναφοράς Κηδεμόνα τα οποία είναι υποεννόητες της Αξιολόγησης της πραγματολογίας και της κοινωνικής επικοινωνίας (APLSC).

Αποτελέσματα: Μετά από 15 συνεδρίες τόσο τα παιδιά με ΔΑΦ όσο και εκείνα της τυπικής ανάπτυξης, παρουσίασαν εξέλιξη στις επικοινωνιακές- κοινωνικές δεξιότητες τους. Συγκεκριμένα παρατηρήθηκαν εκδηλώσεις συμπεριφοράς δεξιοτήτων ενεργούς συμμετοχής από όλα τα μέλη και σε ατομικό επίπεδο παρατηρήθηκαν νέες συμπεριφορές σε διάφορα περιβάλλοντα και με διαφορετικούς επικοινωνιακούς συντρόφους.

Συμπέρασμα/ Συμπεράσματα: Τα Comic Strip Conversations (CSC) προάγουν την κοινωνική κατανόηση κι από τις δυο πλευρές, τόσο των ατόμων με διαταραχές στο φάσμα του Αυτισμού όσο και εκείνων με τυπική ανάπτυξη. Έρευνες αποδεικνύουν ότι είναι πολύ αποτελεσματική μέθοδος διότι μειώνει την προκλητική συμπεριφορά και αυξάνει την κοινωνική αλληλεπίδραση των ατόμων με ΔΑΦ.

Λέξεις-κλειδιά Comic, επικοινωνιακές δεξιότητες, αυτισμός,

Βιβλιογραφία

1. Aldughaysh, K., S. (2017). *The Efficacy of Digital Comic Strip Conversations to Teach Empathetic Responding to Children with Autism*, Missouri State University
2. Bock, M., Rogers, M. F., & Myles, B. S. (2001). Using social stories and comic

strip conversations to interpret social situations for an adolescent with Asperger syndrome. *Intervention in School and Clinic*, 36(5), 310–313.

3. Βογινδρούκας, Ι. (2008). Πραγματολογική ανάπτυξη και διαταραχές. Στο Δ. Νικολόπουλος (Επιμ.). *Γλωσσική Ανάπτυξη και Διαταραχές* (σελ. 317-343). Αθήνα: Τόπος.

The contribution of comics in enhancing communication and social skills in children of normal development and children with ASD

Trantou Chrysi, Vasarmidou Despoina

Abstract

The present study focuses on the contribution of the use of comics in enhancing communication and social skills in children of normal development and children with ASD both in a group and individual context.

Specifically, the following questions were answered:

1. Are joint attention skills improved throughout the team?
2. Do turn-taking skills improve during a discussion for all team members?
3. Are the skills of keeping a topic of discussion improving for all participants?
4. Will there be changes in behavior in each subject of the study?

Records from 2 children of typical development aged 6 to 9 years and 4 children with ASD aged 6 to 10.6 years were examined. The Social Communication Development Profile Questionnaire (APKE) (Institute of Research and Education of Speech Therapy), the Parents' Language Skills Questionnaire and the Guardian Reference Manual (APLSC's sections) were used. The results indicated that both children with ASD and those with normal development developed their communication and social skills. Specifically, behavioral manifestations of active participation skills were observed by all members and new behaviors were observed, at individual level, in different environments and with different communication partners.

Comic Strip Conversations (CSCs) promote social understanding on both sides, both people with Autism Spectrum Disorder and those with normal development. Research shows that it is a very effective method because it reduces provocative behavior and increases the social interaction of people with ASD.

Keywords

Comic, communication skills, autism